

Jan van Egmond Lyceum

Schooljaar 2024-2025

Dyslexieprotocol

Colofon

Uitgave Jan van Egmond Lyceum
Schooljaar 2024-2025
Titel: Dyslexieprotocol

Auteur: Eva Verburg
Beleidsterrein: Leerlingondersteuning
Datum: 15 november 2024
Status: Definitief
Versie: 2

Kenmerk: Olk/24-25/dyslexieprotocol

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Instroom op onze school.....	4
Dyslexieverklaring.....	4
Faciliteiten bij dyslexie.....	5
Vrijstelling moderne vreemde taal (MVT)	8
Conclusie	9

Inleiding

Op het Jan van Egmond Lyceum vinden we het belangrijk dat elke leerling de kans krijgt om optimaal te presteren. Voor leerlingen met dyslexie bieden we extra ondersteuning en begeleiding in. Met dit protocol leggen wij uit wat een leerling met dyslexie van ons kan verwachten en welke afspraken er gelden.

Dyslexie (de; v)

Stoornis waarbij je moeite hebt met lezen, schrijven en spellen; = woordblindheid
Bron: Van Dale

In verband met de leesbaarheid spreken we in dit document vaak over hij/zijn; hiervoor kunt u natuurlijk ook zij/haar of hen/hun lezen.

Instroom op onze school

Op het moment dat er officieel dyslexie is vastgesteld, krijgt een leerling een dyslexieverklaring. De dyslexieverklaring kan door de vorige school worden meegestuurd op het moment dat een leerling zich bij ons op school inschrijft. Of door zijn ouders/verzorgers worden aangeleverd. Dit document wordt bewaard in het digitale dossier van de leerling (Magister).

Tijdens de intake van nieuwe leerlingen wordt zorgvuldig gekeken of er sprake is van achterstanden op o.a. lezen en spellen. Als dat nodig is, wordt er extra informatie opgevraagd bij de vorige school. Bijvoorbeeld of er, en welke, extra ondersteuning is geboden op het gebied van lezen en spellen. De intakecommissie kan aan de hand van alle verzamelde informatie besluiten om een leerling aan te melden bij de zorgcoördinator voor een verkennend onderzoek.

Dyslexieverklaring

Deze verklaring kan alleen afgegeven worden door gekwalificeerde professionals. En nadat er een onderzoek heeft plaatsgevonden. De verklaring bevestigt dat er dyslexie is vastgesteld na een onderzoek en wordt samen met het onderzoeksverslag uitgegeven. Hierin staat o.a. welke belemmering de dyslexie kan veroorzaken en welke hulpmiddelen wenselijk kunnen zijn.

Tweedelig onderzoek

Na een grondige analyse van de beschikbare informatie wordt altijd gestart met een verkennend onderzoek. Dit wordt op school afgenomen door de zorgcoördinator.

De school neemt ook de kosten voor haar rekening. Het verkennend onderzoek wordt met de adviseur Remedial Teaching besproken en deze adviseert de zorgcoördinator m.b.t. nader onderzoek.

Het nadere onderzoek wordt door een externe partij gedaan. Als ouders/verzorgers akkoord gaan, worden de kosten voor het onderzoek gedeeld. De school en ouders/verzorgers betalen elk de helft van het onderzoek. Op het moment van schrijven, bedragen deze kosten €175,- per partij. De school zorgt voor de afname van het onderzoek en deelt na afloop het rapport met de ouders/verzorgers.

Faciliteitenoverzicht en -pas

Een leerling met dyslexie krijgt twee documenten. De eerste een persoonsgebonden faciliteitenoverzicht. Hierop is een uitwerking van de faciliteiten te vinden die je aangeboden worden. Het tweede is een faciliteitenpas. Deze heb je op school bij je. Als je bijvoorbeeld een toets hebt, leg je de pas op je tafel. Zo kan de docent/surveillant zien waarop je recht hebt. Extra tijd of spellingstolerantie bijvoorbeeld.

Onderzoek van de toekomst

Wij streven ernaar om ons onderwijs zo in te richten dat we het afstemmen op de individuele behoeftes van onze leerlingen. En in een snel veranderende wereld is het noodzakelijk om op werkwijzen, waaronder dit protocol, te reflecteren. Ook de onderwijsinspectie is zich daarvan bewust. Wij verwachten dan ook dat het toewijzen van extra faciliteiten niet meer uitsluitend afhankelijk is van een afgegeven dyslexieverklaring.

Faciliteiten bij dyslexie

Op het moment dat dyslexie is vastgesteld, volgt een gesprek tussen de leerling en zorgcoördinator. In dit gesprek worden de faciliteiten besproken die we kunnen aanbieden. Bovendien krijgt de leerling een cursus aangeboden: 'omgaan met dyslexie'. Deze cursus bestaat uit vier bijeenkomsten en start meerdere keren per jaar.

Landelijk Protocol Dyslexie Voortgezet Onderwijs

In het landelijk protocol worden aanbevelingen gedaan voor het dyslexiebeleid dat een school kan volgen. In de onderbouw (leerjaar 1 tot en met 3) kunnen we echter meer faciliteiten aanbieden dan in dit landelijke protocol staan beschreven. Deze worden echter wel geleidelijk teruggebracht naar het 'basispakket'. Met het basispakket worden de landelijke faciliteiten die toegestaan zijn tijdens het SE (schoolexamen) en CE (Centraal eindexamen) bedoeld.

Kurzweil

Een van de aangeboden faciliteiten is het gebruiken van Kurzweil. Dit is een speciaal softwareprogramma dat gebruikers ondersteunt door o.a. geschreven tekst om te

zetten naar een gesproken tekst. Een leerling hoeft op die manier niet zelf te lezen. Een tekst kan meerdere keren afgespeeld worden en de snelheid kan door de leerling zelf bepaald worden.

Algemene faciliteiten

Zowel in de lessen als daarbuiten, mogen leerlingen gebruik maken van tenminste de volgende faciliteiten:

- Laptop/computer met spellingscontrole en compenserende software
- Gesproken studieboeken; als noodzaak op school is vastgesteld neemt de school deze kosten voor haar rekening. Als dat niet zo is, nemen ouders/verzorgers de kosten voor rekening.

Daarnaast zijn er per moment verschillende richtlijnen opgesteld. Deze worden hieronder opgesomd.

Tijdens toetsen

Voor alle toetsen gelden de onderstaande regels in het algemeen. Daarna volgt een opsomming voor zowel de onder- als de bovenbouw.

- Toetsen niet met de hand geschreven mogen zijn,
- De lay-out overzichtelijk moet zijn
- In een groter lettertype (min. 12 pnt) of vergroot (A3) zijn
- Leerlingen op hun opgavenblad mogen schrijven/tekst markeren
- Leerlingen bij de talen gebruik mogen maken van regelkaarten
- De dyslexie letter gebruikt wordt bij het maken van toetsen
- Leerlingen een transparant blauw sheet vel mogen gebruiken bij het maken van toetsen.

Onderbouw

- De toetsen duren niet langer dan 40 minuten. De niet-dyslectische-leerlingen stoppen na 40 minuten met hun toets. De dyslectische leerlingen mogen 10 minuten langer doorwerken. Bij toetsen die korter duren wordt altijd 20% extra tijd gegeven voor dyslectische leerlingen.
- Als hetgeen hierboven vermeld staat niet mogelijk is, dient de docent van tevoren aan te geven welke opgave(n) niet gemaakt hoeft/hoeven te worden.
- Aangepaste normering. Daarbij wordt van tevoren vastgesteld hoeveel punten van de totaalscore maximaal worden afgetrokken voor spelling. Voor de sectie Nederlands geldt: het onderdeel spelling maakt ten hoogste 10% uit van het rapportcijfer. Voor de overige talen worden dyslectische spellingfouten niet meegerekend.
- Toetsen in delen. Deze faciliteit kan voor een bepaalde periode (per leerjaar) worden aangeboden. Dit betekent dat een toets niet in een keer afgemaakt hoeft te worden. De toets kan op een later moment hervat worden.
- Facultatieve toetsing. Voor toetsen waarbij de leerling aantoonbaar hinder ondervindt van zijn dyslexie én die stof betreffen die niet noodzakelijk getoetst hoeft te worden om een juist beeld te krijgen van het niveau of de capaciteiten van de leerling. Dit laatste is ter beoordeling van de sectie.

- Mondelinge overhoring. Het recht hierop wordt per leerjaar vastgesteld en kan alleen t/m klas 3 verleend worden.
- Laptop/Kurzweil. Het gebruik van een laptop met spellingscontrole en compenserende software is toegestaan, behalve wanneer naar het oordeel van de sectie de toetsstof zich niet leent voor deze vorm van toetsing. Ouders dienen zelf voor een laptop en USB-stick te zorgen.
- Gebruik van regelkaart bij grammatica overhoringen.

Bovenbouw

- Bij toetsen die duren tot 60 minuten: 15 minuten tijdverlenging.
Bij toetsen van 120 minuten of meer: 30 minuten tijdsverlenging.
- Aangepaste normering. Daarbij wordt van tevoren vastgesteld hoeveel punten van de totaalscore maximaal worden afgetrokken voor spelling. Voor de sectie Nederlands geldt: het onderdeel spelling maakt ten hoogste 10% uit van het rapportcijfer. Voor de overige talen worden dyslectische spellingfouten niet meegerekend.
- Laptop/Kurzweil: het gebruik van een laptop met spellingscontrole en compenserende software is toegestaan, behalve wanneer naar het oordeel van de sectie de toetsstof zich niet leent voor deze vorm van toetsing. Ouders dienen zelf voor een laptop en USB-stick te zorgen.

Tijdens het Centraal eindexamen (CE)

- Extra examentijd: 30 minuten
- Laptop. Het gebruik van een PC/laptop met spellingcontrole en compenserende software is toegestaan. Dit moet via het examensecretariaat worden aangevraagd. School zorgt voor de PC/laptop en usb-stick.
- Speciale luistertoetsen. Waarbij extra tijd is ingelast tussen de verschillende vragen.
- Mogelijke andere faciliteiten moeten bij de inspecteur worden aangevraagd. Bijvoorbeeld: afwijken van het officiële examenmoment.

Wat verwachten wij?

We verwachten van onze leerling dat hij de aanbeveling(en) uit het onderzoeksrapport serieus neemt. Daarbij wordt ook verwacht dat hij zich houdt aan de schoolafspraken die gelden m.b.t. de faciliteiten die aangeboden worden. Als de leerling geen gebruik wil maken van de geboden faciliteiten, neemt de leerling contact op met de zorgcoördinator. Ook als de leerling van mening is dat de faciliteiten uitgebreid moeten worden, neemt hij contact op met de zorgcoördinator. In de les is de leerling er zelf verantwoordelijk voor om beschikking te hebben tot een laptop. De leerling krijgt van school een licentie om Kurzweil te gebruiken op een eigen device. Tijdens toetsen krijgt de leerling een laptop van school waarop Kurzweil beschikbaar is en is een eigen laptop niet toegestaan.

Daarnaast moet de leerling de faciliteitenpas bij zich hebben tijdens toetsen. De pas moet op tafel worden gelegd, zodat dit zichtbaar is voor de docent/surveillant. Van een docent wordt verwacht dat alle toetsen worden bewaard. Als dyslexie tijdens het schooljaar erkend wordt, kunnen toetsen alleen opnieuw beoordeeld worden als de fysieke toets bekeken kan worden.

Vrijstelling moderne vreemde taal (MVT)

Op onze school kun je een aangepast programma volgen als het op de vakken Frans of Duits aankomt. Om in aanmerking te komen voor dit aangepaste programma kan een verzoek worden ingediend bij de teamleider.

Onderbouw

Voor de onderbouw is er in de WVO (Wet op het Voortgezet Onderwijs) niets opgenomen over een vrijstellingsmogelijkheid. Hier geldt dat een verzoek bij de teamleider gedaan kan worden voor een ontheffing van de moderne vreemde taal. Als een ontheffing in de onderbouw is afgegeven, kan dit vak in de bovenbouw niet meer in het vakkenpakket gekozen worden.

Bovenbouw

Voor de havoleerling geldt dat een moderne vreemde taal verplicht is in het profiel CM. Een leerling kan de MVT alleen vermijden door een van de andere drie profielen te kiezen.

Als een leerling vanuit het vmbo is doorgestroomd en geen moderne vreemde taal heeft gehad, kan hij het profiel CM niet kiezen.

Voor gymnasiumleerlingen is geen ontheffingsmogelijkheid van toepassing. Dat komt doordat zij een klassieke taal in hun vakkenpakket hebben in plaats van een MVT.

Voor Vwo-leerlingen is het op grond van de wetgeving mogelijk een vrijstelling te geven voor het volgen van een moderne vreemde taal. Situaties waarin een vrijstelling verleend kan worden, zijn als volgt:

- Als de leerling een stoornis heeft die specifiek betrekking heeft op taal of een zintuiglijke stoornis die effect heeft op taal*.
- De leerling heeft een andere moedertaal dan de Nederlandse taal of de Friese taal en woont korter dan 4 jaar in Nederland op het moment dat hij in de bovenbouw VWO terechtkomt.

- De leerling volgt onderwijs in het profiel Natuur en Techniek of het profiel Natuur en Gezondheid en het onderwijs in de taal verhindert naar verwachting een succesvolle afronding van de opleiding**.

De leerling kiest in plaats van de moderne vreemde taal een ander vak met een studielast van minimaal 440 uur. De school heeft het recht om te bepalen wat dat andere vak wordt.

De beslissing wordt genomen door een commissie. Deze bestaat uit de teamleider Leerlingzaken en de decaan.

Beroep aantekenen tegen de beslissing van de commissie is mogelijk bij de schoolleider, binnen een week nadat de beslissing kenbaar is gemaakt. Deze vrijstellingsregel geeft de school de ruimte om vrijstelling te mogen geven, maar geeft de leerling geen recht op vrijstelling.

* Leerlingen moeten een onderzoeksrapport overleggen. Daarin moet aangetoond worden van welke stoornis er sprake is. Het overhandigen van het rapport geeft alleen recht tot het indienen van een verzoek tot vrijstelling. Het geeft niet automatisch recht op de vrijstelling.

** De leerling moet duidelijk bovengemiddeld presteren voor de bètavakken en ook na extra inspanningen moeite met de moderne vreemde talen houden. Dan pas mag de leerling een verzoek tot vrijstelling indienen. Het vaststellen dat de leerling bovengemiddelde moeite heeft of extra inspanning heeft verricht, geeft geen recht op de vrijstelling. De school stelt vast wat bovengemiddeld presteren is en kan bepalen welke extra inspanningen verricht moeten worden om recht te krijgen op de vrijstelling.

Conclusie

In ons onderwijs staat de leerling centraal. We kijken wat elk individu nodig heeft en bieden daar waar nodig, en mogelijk, extra faciliteiten aan. In het geval van leerlingen met dyslexie kan dit betekenen dat er extra tijd voor toetsen en examens wordt verleend. Dat teksten door middel van software omgezet kunnen worden naar gesproken teksten. En ook dat er eventueel wijzigingen in het vakkenpakket gedaan kunnen worden. Daarbij verliezen we de wet- en regelgeving natuurlijk niet uit het oog.